

ספר

בונת הברכות

מיוסד על עניני חיוב ומעלת המאה פרכות
והזהירות והדקדוק בהם, וחיוב הפונה הראויה,
והרבה עצות והתחזקות והתעוררות לזה

מלוקט מדברי חז"ל הקדושים, ומספרים ראשונים
ואחרונים, מסודר דבר דבור על אפניו

מהדורא שניה מתוקנת ומנוקדת

חובר בעזהשי"ת על ידי

דניאל פריש

מח"ס מתוק מדבש כ"ב כרכים

פירוש על הזהר הקדוש וש"ס

פעיה"ק ירושלים ת"ו

שנת תשס"ה לפ"ק

מִפְתַּח וְתוֹכַן הָעֲנִינִים

ז	הַקְּדָמָה
ט	פָּרָק א מִצְוֹת וְחֵיּוֹב הַפְּרָכּה
יד	פָּרָק ב מַעֲלַת הַפְּרָכּה
כג	פָּרָק ג חוֹמֵר הַנְּהַנָּה פְּלֵא בְּרָכּה
לה	פָּרָק ד מִצְוֹת מֵאָה פְּרָכּוֹת
נח	פָּרָק ה לְבָרֵךְ הַפְּרָכּוֹת פְּבֹנָה
סז	פָּרָק ו מֵהוּ הַפְּבֹנָה
עג	פָּרָק ז לְפָנֵי הַפְּרָכּה
עו	פָּרָק ח אֹפֶן אֲמִירַת הַפְּרָכּה
פז	פָּרָק ט עֲנִינִים פְּנִסַּח הַפְּרָכּה
קח	פָּרָק י עֲנִיַת אֱמֵן עַל הַפְּרָכּוֹת
קיב	פָּרָק יא לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהַלְכוֹתָיו
קטו	פָּרָק יב הַזְּכָרַת שֵׁם שָׁמַיִם
קלא	פָּרָק יג מַעֲשֵׂיּוֹת

בִּזְוֹנַת הַבְּרָכוֹת

פָּרָק א

מִצְוֹת וְחִיּוּב הַבְּרָכָה

אָסוּר לְאָדָם שְׂיִטְעֵם כָּלֹם קִדְּם שְׂיִבְרַךְ.

א. תָּנּוּ רַבָּנָן (ויקרא יט, כד) קִדְּשׁ הַלְלוּלִים לַה', מְלַמֵּד שְׂטֵעוּנִים בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם, מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אָסוּר לְאָדָם שְׂיִטְעֵם כָּלֹם קִדְּם שְׂיִבְרַךְ. (ברכות לה ע"א)

ב. לִפְנֵי (קִדְּם הָאֲכִילָה) מִנִּין (שְׂצָרִיף לְבָרַךְ), שְׂנֵאָמַר (דברים ח, י) אֲשֶׁר נָתַן לָךְ, מִשְׁעָה שְׂנָתַן לָךְ חֵיב אֶתָּה לְבָרַךְ. (זהר ח"ג רעד ע"א)

ג. אַף-עַל-פִּי שְׁהַתּוֹרָה לֹא חֵיבָה אוֹתָנוּ כִּי אִם אַחַר שְׂנֵאֲכַל וְנִשְׁבַּע בְּמִזּוֹן, חֲכָמִים חֵיבוּנוּ לְבָרַךְ גַּם בֵּין אַחַר כָּל דְּבָר שְׂיִהְיֶה אָדָם מִמֶּנּוּ, בֵּין שֶׁהוּא מִפְּרוֹת שְׂבָעַת הַמֵּינִים שְׂנִשְׁתַּבַּחָה בְּהֵן הָאָרֶץ, אוּ מִכָּל שְׂאָר דְּבָרִים.

וְלָמְדוּ הַדְּבָר, בְּרֵאוֹתָם שְׁהַתּוֹרָה תְּחִיב הָאָדָם לְבָרַךְ הָאֵל אַחַר שְׂיִשְׁבַּע הָאָדָם מִן הַמִּזּוֹן הַמְּקִיָּם גּוֹפוֹ קִיּוֹם חֲזָק, וְהִלְכוּ הֵם אַחַר הַטַּעַם הַזֶּה, וְחֵיבוּנוּ לְבָרַךְ גַּם-כֵּן עַל

פָּרָק ה'

לְבָרֵךְ הַבְּרָכוֹת בְּכֹונָה

הַמְבָרֵךְ בְּכֹונָה מִפְּרִיד הַקְּלָפָה

א. כָּל מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל יֵשׁ בּוֹ מִהֶרֶפ"ח נִיּוֹצֵינן שְׁהֵם צוֹמְחִין מִהָאָרֶץ בְּסוּד דְּיוֹמָם צוֹמֵחַ וְכוּ' בְּסוּד הַבְּרוּרִים, וְהוּא כִּי יֵשׁ בְּמֵאֵכֶל זֶה חֶלֶק שְׂכִינָה נִיּוֹצֵי אֹר שְׁבַמְאָכֶל הֵהוּא, בְּסוּד (דברים ח, ג) עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִחִיָּה הָאָדָם, גַּם יֵשׁ בּוֹ צֵד קְלָפָה חוֹמֶר וְגַם, וְהַמְבָרֵךְ בְּכֹונָה מִפְּרִיד הַקְּלָפָה, וְאֵם לָאוּ מְכַנִּים נִיּוֹצוֹת שְׂתִבְרָרוּ בְּיַדִּי הַקְּלָפָה כו'.

(רח"ו בפירושו על הוזה"ק בלק קפו, ע"ב)

ב. צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּמֵתוּן וּבִישׁוּב הַדַּעַת וּבְכֹונָת הַלֵּב מְאֹד, כִּי כָּל מֵה שְׁמֵכּוֹן בְּיוֹתֵר הוּא מְסִיר כַּח הַקְּלִיפָה הַנֶּאֱחָזֶת בְּמֵאֵכֶל הֵהוּא, וּמִזְדַּבֵּךְ הַחוֹמֶר שְׁלוֹ וְנַעֲשֶׂה זָךְ וּמוֹכֵן לְקַבֵּל קִדְשָׁהּ, בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל.

(כף החיים סימן רו אות כה)

עַל יְדֵי בְּרָכָה בְּכֹונָה נִוּוֹנֶת נִפְשׁוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת הַמֵּאֵכֶל

ג. מְלַבֵּד הַתּוֹעֵלֶת הַטְּבָעִי שֵׁישׁ לְגוֹף הָאָדָם מְגוּפְנִיּוֹת הָאוֹכֵל אוֹ הַמְּשָׁקָה שְׁנֵהֲנָה, הוּא מְעוֹרֵר בְּכֹונָת בְּרָכְתוֹ הֶבֶל פִּיּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאֵמֵר וַיְהִי, שֶׁהוּא הַחַיּוֹת וְהַרוּחָנִיּוֹת שָׁבוּ, וְזֵן לְנַפְשׁוֹ הַרוּחָנִית מְזוֹן הָרְאוּי לָהּ מִמֶּנּוּ. אֲבָל הַבְּלָתִי מְבָרֵךְ עַל הַהֲנָאָה, אוֹ שְׁמֵכּוֹן בְּלֵא כֹונָה, גוֹרֵם לְאוֹכֵל הֵהוּא לְהִיּוֹת כְּגוֹף בְּלֵא נְשָׁמָה, וּלְפִי שְׁאִין הַחַיּוֹת שָׁבוּ מִתְעוֹרֵר